

Domini liberati fuerint. Ergo si servitus sub Philistæis adhuc durasset tempore Heli, clarum et evidens videtur, quod Israelitæ 60 ferme annis ipsis servivissent, nempe 40 annis judicaturæ Heli (ut istius opinionis patroni supponunt) et insuper 20 annis post ejus mortem, ut jam probatum est.

Itaque cum ex cap. XII hujus lib. certum sit, servitatem sub Philistæis tantum 40 annis durasse: nullatenus admitti potest, quod illa servitus adhuc duraret eo anno quo mortuus fuit Heli; sed contra dicendum est, quod post inlaustam illam pugnam, in qua Hebræi a Philistæis profligati fuerunt et arca capta fuit, rursus novo jugo et gravamine a Philistinis opprimi cœperint, a quo post 20 annos demum eos liberavit propheta Samuel.

Inst. De Samsonē dicitur infra, cap. XIII, §: *Ipsē incipiet liberare Israel de manu Philistinorum; ergo ab illa servitute 40 annorum Israelitas non liberavit, et consequenter ista servitus adhuc duravit tempore Heli.*

R. neg. conseq. Quia sensus genuinus illorum verborum est hic: Post factam traditionem Israelis in manus Philistinorum seu inchoatam servitatem, nullus ante ipsum, sed primus omnium Samson incipiet liberare Israel, etc.; quocum optime stat, quod eandem servitatem terminaverit, dum nempe principes Philistinorum ruina domus secum oppressit, multoque plures interfecit moriens, quam ante vivens occiderat, ut dicitur infra, cap. XVI, §: siquidem verisimillimum est, Israelē audita tanta clade Philistæorum, eorum jugum omnino excussisse.

P. quomodo Samgar, tertius judex, defenderit Israel, ut dicitur §. 31; quandoquidem tempore ipsius non legatur Israelitis accidisse specialis aliqua tribulatio.

R. cum S. P. Aug. Q. 25 in Jud. quod Samgar defenderit seu salvaverit Israelē, non quia nocuerat aliquid hostis, sed ne permitteretur nocere, quem credendum est bello cœpisse tentare, et hujus (Samgar) victoria fuisse depulsum, dum scilicet percussit de Philistinim sexcentos viros vomere.

Videtur tamen brevissimo tempore post Aod judicasse; nam cap. seq., §. 4, dicuntur filii Israel peccasse post mortem Aod, ac si Samgar non intermediasset; ex quo videtur sequi, tempus judicaturæ ipsius tam breve fuisse, ut vix attendatur: et ideo etiam tempus illud non computatur in annis judicium.

CAPUT. IV.

Per Deboram prophetissam animatur Barac: ea comitante, adversus Sisaram principem militiæ Jabin regis Chanaan feliciter dimicat: fugiens autem Sisara ac dormiens, clavo per tempora capitis adacto, occiditur a Jahel, uxore Haber Cinæi.

QUESTIO PRIMA. — AN DEBBORA INTER JUDICES ISRAEL COMPUTARI POSSIT.

Post mortem Aod, ut dicitur hic §. 4, addiderunt filii Israel rursus facere malum in conspectu Domini,

qui (§. 2) tradidit illos in manus Jabin regis Chanaan, qui regnavit in Azor, habuitque ducem exercitus sui nomine Sisaram. Adversus hunc Sisaram animatur Barac, judex Israelitarum, per Deboram; de qua hic quaeritur an fuerit vere et proprie quarta judex simul cum Barac. Negant Estius, Abulensis, A Lapide et alii recentiores. Affirmant Graveson et Natalis Alexander, quorum sententia videtur verisimilior, atque

Prob. I. Quia hic §. 4 dicitur: *Erat autem Debbora prophetis uxor Lapidoth, quæ judicabat populum in illo tempore. Et sedebat sub palma, quæ nomine illius vocabatur, inter Rama et Bethel in monte Ephraim: ascendebantque ad eam filii Israel in omne judicium.* Atqui his verbis clarum est, quod Scriptura eodem modo dicat de Debbora, sicut de aliis judicibus, illam judicasse populum, et Israelitas universas causas suas ad ejus tribunal detulisse; ergo sicuti alii fuerunt judices proprie dicti, ita similiter et talis fuit Debbora. Ac proinde non subsistit responsio eorum qui dicunt, Deboram quidem jus populo dixisse sapientia et prudentia sua, sed absque principatu et jurisdictione sive potestate judiciaria.

Prob. II, ex SS. PP., qui Deboram inter judices Israel numerandam esse censuerunt. S. Hieron. epist. 10 ad Furiam ita scribit: *Quidam imperite et Deboram inter viduas numerant, ducemque Barac arbitrantur Deboræ filium; cum aliud Scriptura commemoret. Nobis ad hoc nominabitur, quod prophetissa fuerit, et in ordine judicum supputetur.* Et in prologo Comaent. in Sophoniam prophetam ait, *Deboram judicem pariter et prophetam, hostes Israel, Barac timente, superasse.*

S. P. Aug. lib. XVIII de Civ. Dei, cap. 15: *Exortum est, inquit, regnum Laurentum, ubi Saturni filius Picus regnum primus accepit, judicante apud Hebræos femina Debbora.* Similiter etiam docent Clemens Alexand. lib. I Stromat., S. Ambros. lib. de Viduis, Theod. Q. 42 in Jud. alique citati apud Natalem Alexandrum, tom. II Hist. ecclesiasticæ, disert. 18.

Obj. I. Jabin et Sisara, qui tyrannim exercebant in Hebræos, passi non fuissent Deboræ principatum: ergo imprimis ante bellum chanaanæum Debbora vere et proprie judex non fuit. Deinde nec etiam videtur fuisse post bellum, nam tunc judex erat Barac. Unde et Apost. ad Heb. XI enumerans judices Israel, inter illos non ponit Deboram, sed Barac tantum; ergo, etc.

R. Jabin et Sisaram id vel invito tolerasse, Deo ita volente, quemadmodum et Philistæi invito tolerare debuerunt principatum Samsonis. Ac proinde levissima illa rationis humanæ conjectura nequaquam impedit quominus asseramus Deboram vere et proprie judicem fuisse in Israel; quandoquidem id clare expriment verba Scripturæ supra citata, et SS. PP. verba illa in propria significatione tam concorditer sententia exponant. Unde Barac quidem judex fuit, sed consors ejus principatus fuit, Debbora. Quid-

ni enim duo simul judices fuerint apud Hebræos, sicut quondam duo simul imperatores fuerunt apud Romanos? Quod autem Apost. ad Heb. XI non meminerit Deboræ, nihil quoque obest: nam ipse ibidem non omnes, sed aliquos duntaxat judices enumerat.

Obj. II. Primum et præcipuum munus judicis erat populum defendere, exercitum congregare, et in bello ducem agere; atqui hæc non fecit Debbora; sed, ut hic dicitur §. 6, vocavit Barac, et dedit ei non exercitum, sed spontaneos tantum milites; ergo consilio magis quam potestate rem populi gessisse videtur.

R. neg. conseq. Quia etsi dux in bello non fuerit, quia id minus decebat, belli tamen fuit auctor et socius, ducemque constituit Barac. Non decuit vero ab ea congregari et cogi exercitum, cum ducem exercitus ipsa non ageret, sed executionem rei Baraco reliquit, cui spontaneos milites sufficienti numero ad hanc expeditionem adhæsueros prophetico lumine noverat, ut insinuatur hic §. 6.

Obj. III. Debbora ipsa cap. seq. in suo cantico se vocat matrem in Israel, non principem aut dominam; ergo vere et proprie judex non fuit.

R. neg. conseq. Quia matris in Israel nomine se vocat propter amorem et sollicitudinem boni publici, sicut ob eandem rationem imperatores et reges plebemque patres patriæ vocati sunt, et hoc nomine magis quam imperatorio gloriabantur.

QUESTIO II. — AN JAHIEL PECCAVERIT OCCIDENDO SISARAM.

Postquam exercitus Chanaanæorum a Barac profligatus, et in fugam actus esset, §. 18, *Egressa Jahel in occursum Sisaræ (fugientis) dixit ad eum: Intra ad me, domine mi.* Id est ad tentorium meum seu domum, non ut per hæc verba intelligatur concubitus, inquit S. P. Aug. Q. 28 in Jud.: *Intra, ne timeas.* Id est nulli hic sunt armati, nulli hostes, quorum gladius pertimescas. Non mentitur, ait A Lapide, quia hoc erat verum.

§. 21: *Tulit itaque Jahel... clavum tabernaculi.* Erat iste clavus, quo transfixit tempora Sisaræ, ex illorum genere qui ad tentorii vela erigenda, valideque adversus ventorum vim retinenda, in terram defigi solent altius. Hunc clavum fuisse ferreum, sive unum ex paxillis ferreis, quibus in terra funibus tabernaculum figebatur, putat A Lapide; quanquam, si quis hoc etiam loco clavum ligneum egregie cuspidatum intelligeret, nulla videretur hallucinatio, inquit Serarius. Imo ita censet Origenes hic, et S. P. Aug., lib. XII cont. Faustum, cap. 52, ubi sensu tropologico dicit: *Quæ est ista mulier plena fiducia, hostis tempora ligno transfigens, nisi fides Ecclesiæ Christi, cruce regna diaboli perimens?*

Porro circa factum Jahelis, communior est interpretum opinio, quæ censet eam quidem non peccasse occidendo Sisaram, peccasse tamen, sed levi-

ter, fictis quibusdam blanditiis ac mendaciis, sicut juxta varios Judith peccavit, cum Holofernem decepit.

Prob. prima pars, 1. quia Scriptura laudat eam cap. seq. in cantico, in quo Debbora prophetis dicit §. 24: *Benedicta inter mulieres Jahel uxor Haber Cinæi, et benedicatur in tabernaculo suo.* Atqui tamen Scriptura non laudat vitia; ergo, etc.

Prob. 2. quia satis constabat Jaheli, hanc esse Dei voluntatem, tum ex arcano ejusdem instinctu, tum ex prophetia Deboræ §. 6 et seq., tum ex recenti et prodigiosa victoria: unde tenebatur communem reipublicæ hostem, quem quodammodo in sinu fovebat, vel proderere vel perdere.

Obj. I. Juxta §. 17: *Pax erat inter Jabin regem Azor, et domum Haber Cinæi.* Ergo Jahel occidens Sisaram ducem Jabin, violavit pacem, fuitque fœdifraga.

R. Varie ad hoc argumentum respondent interpretes. Arias et Abulensis dicunt, pacem inter viros sanciri, adeoque in ea non comprehendendi feminas. Hanc tamen responsionem rejicit Serarius; tum quia difficulter probari potest, in pace illa comprehensam non fuisse Jahelem; tum quia alioquin, si rex alicui pacem salutemque promitteret, liceret interim reginæ in eum satellites mittere, ipsius bona diripere, etc., quod tamen falsum est.

Respondet Tirinus, non nisi coactam fuisse pacem, metu potentissimi hostis et tyranni; sed pax etiam gravissimo metu extorta, jure saltem gentium, firma esse debet, adeoque nec hæc responsio videtur satisfacere. Alii dicunt pacem ita fuisse initam, ut utriusque parti pro suo commodo liberum esset eam infringere; adeoque cum domus Haber ista pugna aequaliter læsa esset, potuit frangenti fidem frangere.

Respondet A Lapide quod non esset pax certo pacto inita, aut juramento firmata, sed quia Jabin permittebat Cinæos pacifice vivere, eo quod ipsi a bellis rebusque politicis abstinerent, et orationi ac contemplationi vacarent. Hæc responsio est verisimilior: nam Cinæi erant sanctissime viventes; unde S. Hieron. epist. 15 ad Paulinum illos vocat *monachos*. Postea dicti sunt *Rechabite*, et summo semper in pretio ob vitæ sanctitatem habiti sunt. Vide Jerem. cap. XXXV. Interim solidius responderi potest, pacem illam, qualiscumque fuerit, auctoritate divina rescindi potuisse, et rescissam fuisse: jam enim sine dubio instructi erant Haber et ejus uxor de toto hoc bello, jam Dei voluntatem et prophetissæ effatum perceperant.

Obj. II. Jahel hospitii legem violavit, præsertim cum Sisaram peramicè invitasset, securitatemque promississet.

R. quod sicut in bello licet insidias struere, in eas hostem pellicere, ipsumque sic opprimere (ut patet Josue VIII), ita pariter licuit Jaheli insidiosa invitatione Sisaram, hostem populi Dei, perdere.

Inst. Crudele et inhumanum videtur, hominem jam summa miseria oppressum, fidei se alicujus committentem, ab eoque in eam receptum, occidere.

R. quod speciosæ humanitati anteponenda sit justitia, Deique voluntas: si enim Sisaram occultasset Jabel, eumque vel non occidisset, vel quærenti Baraco non indicasset, gravi se obstrinxisset sceleri, dum contra cognitam Dei voluntatem, prophetidum oraculum, belli justitiam, necessitudinis leges, religionisque sanctitatem deliquisset.

CAPUT V.

Exhibetur canticum triumphale, quod pro gratiarum actione Debbora et Barac cecinerunt.

QUEDAM EXPLICANTUR. — Vers. 1: *Cecineruntque Debbora et Barac.* Hujus carminis effectrix censetur Debbora, cum non tantum poeticum, sed et propheticum spiritum redolet: sed dum confectum erat, illud simul cum Barac cecinit. Ita Abulensis, Serarius et alii.

ÿ. 4: *Domine, cum exires de Seir et transires per regiones Edom* (quasi diceretur: Quando tu, Deus, residens arcæ fœderis, quasi throno tuo, nobiscum ambulabas in deserto, cui Idumæa seu ditio Edom adjacet) *terra mota est, cœlique ac nubes distillaverunt aquis*, id est statim ad conspectum tuum tantus tui metus ac tremor omnibus incussus est, ut non tantum homines, sed et cœli distillare viderentur aquis, scilicet præ timore sudantes, quasi dicat: Totus mundus tremebat.

ÿ. 5: *Montes fluxerunt a facie Domini.* Catachresis hic est seu verbi abusus, qua ob poeticam elegantiam, montes dicuntur fluxisse; quia mons Sinai fumans et quasi tremens ex reverentia et metu Dei, Moysi et Israelitis videbatur quasi fugere, dissolvi et colliquescere.

ÿ. 8: *Nova bella elegit Dominus.* Insolitum bellandi modum adstruunt verba sequentia: *Clypeus et hasta si apparuerint in quadraginta millibus Israel.* Particula *si* accipitur pro *non* (ut insignes interpretes observant) ut sensus sit: *Non apparuerunt.* Quasi dicatur: Eo usque Judæos oppresserat tyrannis regis Jabin, ut in quadraginta millibus Israelitarum, qui partim e tribu Nephtali et Zabulon collecti erant a Barac, partim ex aliis quibusdam tribubus, vix invenire liceret clypeum aut hastam, sed debuerint armati fustibus, ligonibus, vomeribus, et quasi inermes adversum Sisaram procedere. Videntur enim pauci admodum, aut fere nulli ex Hebræis arma habuisse; videturque Jabin ea abstulisse, ne quid mali adversus eum machinarentur. Unde et soli Deo, quo duce ille profligatus est, omnis victoria et triumphus attribuendus est.

Nota, quamvis, ut præced. cap. dicitur, a principio belli tantum fuerint decem millia cum Barac, tamen quando incepit superare adversarios, multi de Israel, prius timore præpediti, venisse videntur ad prælium, jungendo se exercitui Barac, et ita numerus ascendit ad 40,000.

Nota ulterius, quod ubi nos habemus ÿ. 8: *Nova bella elegit Dominus*, LXX habeant: *Elegerunt* (scilicet

et Israelitæ) *novos deos.* Similiter legit S. P. Aug. Q. 29 in Jud.; item Theod. Q. 11. Pagninus ex hebræo pariter vertit *elegit* (scilicet Israel, de quo ÿ. 7 immediate præcesserat mentio) *novos deos.* Etiam Arias Montanus *novos deos* exprimit, quemadmodum et Cajetanus. Ac proinde non satis fundate hanc versionem rejicit A. Lapidus, motus hac ratione, quod hic non sit locus commemorandi deos, ubi Deo vero canitur epinicius: nam hic non commemorantur novi dii, ut eorum cultus commendetur; sed dicuntur Israelitæ *novos deos* elegisse, ut causa exprimitur, cur usque ad hoc Debboræ tempus gravibus illis malis attriti fuerint; ut recte observat Serarius.

Nec male interpret latinus subaudiens *bella*, quæ vox in hebræo non habetur, vertit: *Nova bella elegit Deus seu Dominus*, quia scilicet per Israelitas paucos et inermes, plurimas easque instructissimas profligavit Sisaræ copias, et quia de cœlo pro eis dimicavit (ut dicitur ÿ. 20), atque etiam quia per imbelles feminas Debboram et Jabilem, victoriam complevit et bellum hoc confecit.

Oriuntur hi duo boni sensus ex hebraici textus fecunditate, ubi post verbum *elegit* habetur: *Elohim Chadaschim.* Illud autem nomen *Elohim*, quod Deum significat, esse potest vel accusativus, et sic accipiunt LXX, Aug. et alii; vel potest esse nominativus, ut Gen. 1, ÿ. 1, ubi dicitur: *Beresith Elohim bara*, id est, *in principio Deus creavit.*

Insuper vox *Elohim* tam *Deum*, quam *deos* significat: nam teste S. Hieron. epist. 136, *Elohim* est communis numeri, quo et Deus unus, et plures vocari possunt, sicut apud Latinos *scæle*, etc. Itaque accipiendo *Elohim* in nominativo singulari, significat: *Elegit Deus nova*, suppletque interpret latinus *bella*, tum ex re ipsa et argumento, tum ex sequentibus verbis, in quibus bellica opera et instrumenta ponuntur.

Nota denique, quod posterior pars ejusdem ÿ. 8, *portas hostium ipse subvertit*, in eodem sensu cum priori conveniat, ita ut in nostra versione totum Deo tribuatur, nempe et electio novi belli et subversio civitatum hostilium; et ideo noster interpret ita transulit: nam istum sensum textus hebræus continet, non solum; continet enim adhuc alium. Unde

LXX ita vertunt: *Tunc pugnauerunt civitates principum.* S. autem Aug. legit: *Tunc expugnauerunt civitates principum*, ubi quia istud nomen *civitates* accipit quasi accusativum, S. doctor miratus est et quæsit, quomodo eligentibus *novos deos* Israelitis, *favorit Dominus ad expugnandas civitates principum.* Et respondet: *Sed in aliis jam Scripturarum locis sæpe didicimus, quemadmodum fiant hyperbata: quorum directione cum verba ad ordinem redeunt, sensus explanatur. Iste ergo est ordo: Defecerunt habitantes in Israel, defecerunt, elegerunt... deos novos, donec surrexit Debbora, donec surrexit mater in Israel: Tunc expugnauerunt civitates principum.*

Admiratio et quæstioni nullum esse locum, ait Serarius, si *civitates* sit in nominativo; unde et ipsa

ex græco sic vertit: *Ipsæ principum, seu hostium urbes pugnauerunt contra Israelitis.*

CAP. VI, VII, VIII.

Relapsis in priora scelera Israelitis, et jam per Madianitas oppressis, Gedeon decernitur liberator, petens a Deo, in signum victoriæ, rorem in solo vellere, et mox siccitatem in eodem; deinde cum trecentis viris, ad aquas probatis, in confertos hostes irruit; et ex manubiis hostium constat ephod aureum.

QUÆSTIO PRIMA. — AN HÆDUM AZYMOQUE PANES QUOS ATTULIT GEDEON CORAM ANGELO, PRODUXERIT AD SACRIFICIUM.

Idololatriam rursus secuti Israelitæ, traduntur in servitum Madianitis, aliisque populis orientalibus annis septem. Sed gravitas afflictionis compensat brevitate temporis. Nam cap. VI, 2: *Oppressi sunt valde ab eis*, etc., usque ad ÿ. 7, ubi videbitur afflictio gravissima; siquidem omnes fructus agrorum gentes illæ orientales depopulabantur.

ÿ. 7: *Et clamavit* (Israel) *ad Dominum.* Nempe afflictio, et signanter dira famis hominibus, Dei oblitus, ejus memoriam refricat, et ad eum clamare compellit.

ÿ. 8: *Qui misit ad eos virum prophetam.* An hic propheta fuerit homo, prophetiæ spiritu a Deo dotatus, missusque ad Hebræos more cæterorum prophetarum, an vero fuerit angelus ille, qui mox ÿ. 12 apparuit Gedeoni, incertum est. Unde et S. P. Aug. Q. 51 in Jud., postquam dixisset, non absurde intelligi istum angelum significatum nomine viri prophetæ, quia nempe et angeli, in quantum scilicet futura prænuntiant, prophetæ nuncupari possunt; tamen hoc assertum sub dubio relinquens, finaliter resolvit: *Verumtamen, ut dixi, expressum de hac re testimonium non occurrit.* Misit autem Deus hunc prophetam, ut is Judæorum ingratitude, idololatriam et scelera acriter perstringeret, atque eos ad cultum divinum reduceret.

Interim dum Israelitæ sub Madianitarum servitute gemunt, Gedeon, filius Joas, ex tribu Manasse, vir fortissimus, cum frumentum in torculari tritureret, ad liberandum populum, a Deo per angelum vocatus fuit. Sed cum se excusaret, quod ex imbecilliori tribu ortus, et in domo patris sui minimus esset, angelus eum securum reddidit, et auxilium cœlestis pollicitus est.

Dicit autem Gedeon ad angelum ÿ. 18: *Nec recedas hinc, donec revertar ad te, portans sacrificium et offerens tibi.* Circa hæc verba occurrit quæstio, an Gedeon panem et carnem obtulerit angelo in sacrificium, an vero in solum prandium. Ad quam

R. et dico cum Abulensi, Theodoro, et aliis: Gedeon attulit hædum et azymos panes non in solum prandium, sed in verum sacrificium.

Prob. I. Tum ex versione nostra latina, quæ dicit *sacrificium* nominat, tum ex translatione LXX Interp., qui clarissimis terminis id exprimit, dum

verba Gedeonis, ad angelum dicta, vertunt hoc modo: *Si inveni gratiam in oculis tuis, non movearis hinc, donec veniam ego ad te, et feram sacrificium meum, et sacrificabo coram te.* Ergo Gedeon hædum et azymos panes, quos coram angelo attulit, produxit ad sacrificium.

Prob. II. Quia videtur hoc sacrificium petivisse Gedeon ab angelo, ut ipse se a Deo missum ostenderet per ignem a se miraculose producendum, quo sacrificium absumeretur; sicuti Elias III Reg. XVIII se verum Dei prophetam contra sacerdotes Baal demonstravit, ignem e cœlo eliciendo. Ergo carnes et azymos panes attulit, ut offerrentur in sacrificium.

Prob. ant. Quia postquam Gedeon ÿ. 17 dixisset ad angelum: *Da mihi signum, quod tu sis qui loqueris ad me*, id est quod tu qui loqueris ad me, sis ille cui divinam opem victoriamque tam admirabilem de Madian pollicenti fidem habere possim et debeam, statim quid pro signo petat, insinuat; dum addit ÿ. 18. *Nec recedas hinc*, etc. Ergo per illa verba petivit verum sacrificium: nam nisi illud petivisset, sed carnes et panes ad purum prandium attulisset, inde nullo modo colligere potuisset, quod percussurus esset Madian quasi virum unum, sicuti angelus ipsi pollicitus erat ÿ. 16.

Obj. I. cum A. Lapidus: Duo hic videtur petivisse Gedeon; nempe primo signum, ex quo nosceret se profligatum esse Madianitas; secundo ne angelus abiret antequam munus aliquod ei honoris causa attulisset. Ergo pro signo non petivit quod subjicit ÿ. 18: *Nec recedas hinc donec revertar ad te, portans sacrificium, et offerens tibi.*

R. neg. ant. 1. Quia in isto supposito non dixisset: *Revertar ad te, portans sacrificium*, et (ut vertunt LXX) *sacrificabo coram te*; sed locutus fuisset hoc modo: *Da mihi, quæso, signum, et insuper ne recedas hinc donec revertar cum munere seu prandio, quod tibi honoris causa offerre intendo.* 2. Quia nisi Gedeon hic pro signo petivisset verum sacrificium, haud dubie moleste tulisset, aut certe summopere admiratus fuisset, dum supra petram carnes et panes ponere, ac jus desuper fundere ab angelo jubebatur ÿ. 20.

Inst. I. Pro sacrificio hebraice habetur *mincha*, quod *domum* vel *munus* significat, uti vertit chaldæus. Unde etiam epulæ græce per catachresim sæpe vocantur *sacrificium* et *victimæ*. Sic I Reg. XXV, 11, ubi in Vulgata nostra habetur: *Tollam ergo panes meos, et aquas meas, et carnes pecorum, quæ occidi tonsoribus meis: LXX habent: Capiam panes meos, et vinum meum, et victimas meas, quas immolavi tondentibus pecora.* Ergo sicuti hoc loco Reg. *victimæ* sumuntur pro *prandio* tonsorum, et *immolavi* pro *occidi*, sic pariter hic *sacrificium* videtur sumi pro *prandio*, et *sacrificabo* pro *occidam*.

R. Neg. conseq. Nam quod hic *sacrificium* non posuit sumi pro *prandio*, patet tum ex circumstantiis, quæ satis clare indicant, quod Gedeon ab angelo verum petiverit sacrificium; tum etiam ex eo quod hædum